

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Vajdafy Ernő.

Vajdafy Ernő nem államférfiu, nem valami hírneves művész, kinek alkotásait dicsérik a lapok, hanem egy egyszerű iskolaigazgató, aki nem kevesebb érdemeket szerzett hazájának, mint akármelyik az újságok által egekig magasztalt államférfiu, avagy művészember.

Vajdafy Ernő nagy idők óta áll Budapest főváros közoktatásügyének szolgálatában. Csak mint igazgató 30 esztendeje fáradozik nagy sikerekkel; azelőtt pedig mint néptanító működött vagy 15—20 esztendeig.

A régi közmondás ugyanazt tartja, hogy akit az Isten megyer, csak abból lehet iskolamester; ez a régi mondás azonban, annyiban változott nálunk az általános művelődés nagy fokban való haladásával, hogy a tanító és tanári karnak nemzeti nagy munkája kellő méltánylásban részesül újabb időben.

Aki ismeri a székes-főváros viszonyait, az tudja csak kellőleg mérlegelni azt a nagy munkát, amit a főváros tanügyi férfiai három-négy évtized alatt kifejtettek. Ez a sok nyelvű néptömeg, mely a fővárosba özönlött, az egész ország nemzetiségeinek egy rendezetlen csoportja volt.

A külvárosok iskoláiban magyar, német, tót, románajkuak ugyan e nyelvet értő gyermekei sereglettek össze a tanévek elején, még pár évtizeddel ezelőtt is. Milyen nehéz dolog volt ezeket a különböző nyelvet beszélő-csemetéket édes hazánk nyelvén oktatni!

Ezért kell méltányolnunk Budapest tanitói karának végzett nagy munkáját, melyből Vajdafy Ernőnek oroszánrész jutott.

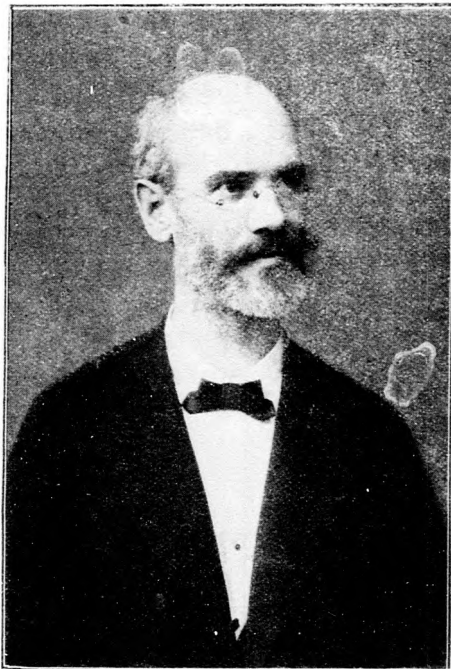
Vajdafy Ernőt akkor állították a budapesti hetedik kerületi polgári leányiskola élére, mikor az első leányiskolákat szervezte a főváros, kettőt a budai, négyet a pesti részen. Hogy milyen szükség volt már az időtájt is ezen iskolákra, mutatja az a körülmény, hogy azóta még hat polgári leányiskola nyílt meg az ország szívében. Ebben a hatalmas fejlődésben nagy része volt Vajdafynak, mert sok ezer fővárosi leány, asszony, (egyik-másik már nagymama is) neki köszönheti tudását, művelődését.

Vajdafy Ernő kedves, szelidlelkű ember, kiért tanítványai rajonganak. A tanításon kívül két passziónak hódol: a költészetnek és a gyümölcstermelésnek. Mind a két téren finom és zamatos gyümölcsökkel dicsekedhetik, ha egyáltalán természetében volna a dicsekvés.

Vajdafy Ernő ugyanis mostanában töltötte be harminczadik évét igazgatói működésének és ez alkalomból a fővárosi tanügy élén állók kiváló ünnepséget kívántak ren-

dezni az érdemes igazgató-tanító tiszteletére, — de ő szerényen kitért az ünnepeztetés elől, kijelentve egész határozottan, hogy minden nyilvános ünneplés elől meg fog szökni.

Igazi tanférfiu Vajdafy, a ki kötelességének élt mindig, s működésében a hazafiasságot tartotta szem előtt s szép eredményeket ért el a régi pesti német családok leány-gyermekeinek a magyar nyelvre való oktatásában. Kivánjuk, hogy még sokáig friss erőben és egészségben taníthassa a magyar szót s terjeszthesse a magyar műveltséget.

Vajdafy Ernő.

Magyar föld — nemzeti politika.

A földmivelési miniszter a múlt héten értekezletre hívta össze az ország előkelőbb gazdáit és politikusait s egy igen fontos kérdést tétetett megbeszélés tárgyává, amely nemcsak a gazdákat érdekeli, hanem érdekel minden magyar embert. Arról volt szó, hogyan lehetne telepítések, parcellázások és birtokbérletek által földhöz juttatni a magyar munkás és kisgazda osztálynak azon tagjait, akik kevés vagyonkával rendelkeznek ugyan, de előnyös feltételek mellett földet szerezni s gazdálkodást kezdeni nincsen alkalmuk.

Az állam eddig is telepített olyanformán, hogy egyes vidékekről, ahol sok volt a munkáskéz és kevés a föld, olyan vidékekre telepített át magyar családokat, ahol inkább munkáskézben volt hiány és ahol nemzetiségi szempontból kívánatos volt, hogy a telepesek a magyar szellemet és nyelvet terjeszszék. Ezek a telepítések azonban nem sikerültek, mert az állam meglehetősen nehéz feltételek mellett adta ki a telepeket úgy, hogy az új telepeseket néhány év kedvezőtlen eredménye tönkre tette s emellett a nemzeti szempontokat sem szolgálták, mert p. o. oláh vidékre kitelepített néhány család nem hogy az oláh falvakat magyarosította volna, hanem inkább ök oláhosodtak el.

Ez a sikertelenség s különösen az erdélyi részekben a nemzetiségek aggasztó terjeszkedése arra ösztönözte a kormányt, hogy helyesebb alapon s nagyobb eszközökkel igyekezzen megindítani a telepítéseket s most azt beszélte meg a hozzáértőkkel, hogyan kezdjen ehhez a nagy munkához.

Az értekezletben a telepítés feladatát úgy jelölték meg, hogy annak gazdasági, szociális és nemzetiségi szolgálatokat kell teljesíteni. Gazdasági és szociális szempontból az a kívánatos, hogy a földbirtok minél több kézben legyen, egkevesebb legyen a nagybirtok, legtöbb a kisbirtok, de a középbirtoknak sem szabad hiányoznia, mert a kisbirtokosoknak a középbirtokos osztály a természetes vezetője, amely a helyes gazdálkodásra jó példát ad. Nálunk sok a nagybirtok, a törekvés tehát az legyen, hogy kisbirtokok keletkezzenek, de igen kevés a középbirtok is, ezért középbirtokok alakítására is gondot kell fordítani. A kisbirtokok alakítása most már úgy történék, hogy erre hajlandó magánosok és testületek birtokait 10-től 50 holdas parcellákra osztanak, s ezeket kellően berendezve, előnyös feltételek mellett kiadnák némi vagyonkával rendelkező embereknek, évenként fizetendő méltányos bérösszeg fejében. Ez a parcellázás. Vagy pedig egyes falvakban, hol nagybirtokok vannak, új családokat telepítenének le, adnának

nekik teljesen felszerelt gazdaságot s lakóházat s rájuk rónának bizonyos évi bérösszeget, amelyben már a törlesztés is befoglaltatnék úgy, hogy bizonyos idő múlva az egész birtok tulajdonukba menne át. Ez a telepítés. Ahol kevés a munkáskéz, oda munkásokat telepítenének olyformán, hogy mindegyiknek jutna lakóház, kis kert s vagy két hold belsőség, amelyért igen méltányos haszonbért fizetnének s egy bizonyos idő múlva az ingatlan tulajdonukba átmenne. Így a földhöz volnának kötve s a vidéknek biztos munkaerőt szolgáltatnának. Ezek a munkástelepek. Ahol végül középbirtokok alakítására volna szükség, ott ugyanezt a műveletet hajtanák végre, csak hogy 200-tól 500 holdas birtokokkal. Ezt a műveletet egy pénztintézet hajtaná végre, melyet az állam anyagilag támogatna és ellenőrizne.

Eközben — mint legfőbb cél — az lebegne az állam szeme előtt, hogy a magyar föld megmaradjon a magyar kézen, a magyarság terjeszkedését előmozdítsuk, az idegen nemzetiségek terjeszkedésének gátat vessünk. Ezen szép nemzeti feladat érdekében igen sokat tehet a jó telepítési politika s valóban elérkezett az ideje a munkának, mert a magyar földnek idegen kézbe jutása s ily módon az idegen elemek elhatalmasodása aggasztó mérveket ölt.

Íme, ezekben összegezhetők röviden azok a feladatok, amelyeket a telepítési értekezlet kijelölt s amelyeket földmivelési kormányunk megvalósítani igyekszik. Az egész magyar nemzet jó reménye, bizalma s elismerése kíséri földmivelésügyi miniszterünket ezen nagyszabású vállalkozásában.

Az osztrák politikai helyzet.

A Wittke helyébe kinevezett új osztrák miniszterium *Körber* elnöklete alatt már megalakult és most azon fáradozik, hogy a csehek és németek között a békét helyreállítsa. Ez igen nehéz feladat, már két osztrák kormányelnöknek tört bele a bicskája. Már pedig addig, míg az osztrák nemzetiségek között a békét helyre nem állítják, szó sem lehet arról, hogy az osztrák törvényhozás munkába állhasson. Mert a gyűlölködő nemzetiségek lehetlenné igyekeznének tenni a törvényhozás működését. A kiegyezési javaslatokat pedig végre is el kell fogadnia az osztrák parlamentnek, mert a provizorium a végtelenségig nem húzódhatik. Ha sikerül a pártok kibékeltetése, úgy a kiegyezési törvények alkotmányos letárgyalása is biztosítva lesz Ausztriában s ez a régóta vajudó ügy végre rendbe jön. De ha az osztrák pártok nem békülnek ki s ennek megfelelőleg ott a kiegyezést alkotmányos uton nem fogadják el, akkor a kiegyezés komoly válságba kerül. Ezt jól tudják a vezető államférfiak s ezért most minden eszközt megmozdítanak, hogy Ausztriában békét hozzanak létre s az osztrák alkotmánynyal együtt a kiegyezést megmentésük.

Országgyűlés.

A képviselőház mult héten ismét megkezdette üléseit és az ujonczmegajánlásra vonatkozó törvényjavaslatokat vette tárgyalás alá, mely alkalmat az ellenzék felhasználta arra, hogy a közös hadsereg szelleme s vezetése miatt való élégedetlenségét kifejezésre juttassa. Heves és érdekes vita folyt le abban a kérdésben is, vajjon a király kvótadöntése törvényszerű volt-e. Három napi tárgyalás után azonban a Ház a vitás javaslatokat elfogadta.

Az ujonczjutalékról

szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Münnich Aurél előadó ismerteti a javaslatot, mely az 1889: VI. t.-cz. 14. §-a, valamint az 1890. V. t.-cz. 3 §-a rendelkezésének, illetőleg a közös hadsereg és haditengerészet, valamint a honvédség számára megállapított ujonczjutalék mennyiségének az 1900. év végéig való változatlan fentartásáról gondoskodik.

Tóth János foglalkozik a függetlenségi párt szempontjából a javaslattal. Fejtegeti, hogy a védelmi rendszerre nézve Magyarországnak önálló joga van, de mert csak egyenlő elvek alapján történhetik s ezért a két miniszterelnöknek meg kell állapodnia. Kérdezi a miniszterelnököt, hogy birhat-e az olyan kormányval való megállapodás értékkel, melyről tudjuk, hogy csak ideig-óráig ül az osztrák kormányzat székén? Továbbá az nem is bir alkotmányossággal, nem kormányos parlamenttel. A provizoriumra most nincs ok. A valódi indokot a miniszter elhallgatta. A valódi indok a létszám felemelése. Reméli, hogy annak idején a magyar törvényhozásban lesz elég erő visszautasítani ezt a törekvést. Kimutatja, hogy az eddigi létszám is tulságos magas volt. Minthogy a törvényjavaslat a párt álláspontjával nem egyezik meg, s az a véleménye, hogy alkotmány nélküli Ausztriával nem lehet a hadügyet sem közösen megállapítani, a javaslatot nem fogadja el.

Rátkay László fejtegeti, hogy a javaslatot le kell venni a napirendről. Ez a kérdés vérzik s a magyar képviselőházban nincs iránta semmi figyelem. Az ujonczmegajánlás a nemzet joga, melyet korlátozni semmi által sem szabad. Majd áttér arra, hogy a tíz évre szóló törvény továbbra nem lehet érvényben. Az ujonczjutalékról szóló törvény csak január 1-ig volt érvényben, tizennyolcz napja tehát nincs törvény. Minthogy ez a törvény lejárt, indítványozza, hogy a javaslat tárgyalását a képviselőház a napirendről vegye le.

Báró Fejérváry Géza elmondja, hogy az osztrák törvényhozásnak is előterjesztették a javaslatot. Hogy ott most a törvényhozás szünetel, arról mi nem tehetünk. Reméli, hogy ott is el fogja fogadni a törvényhozás. Kimutatja ezután, hogy a póttartalékosok száma törvényszerűen van megállapítva.

Ezután a Ház az 1900. évre is megszavazza az eddigi ujonczjutalékokot.

Következett

az ujonczmegajánlásról

szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Münnich Aurél előadó ismerteti a javaslatot s elfogadásra ajánlja azon jelentésekkel együtt, melyeket a miniszter a tisztvi vizsgák eredményéről, át-helyezésekről és öngyilkosságokról nyújtott be.

Komjáthy Béla támadta meg elsőnek a javaslatot.

Amelyik nemzetnek nincs nemzeti hadserege, — ugymond — vagy amely lemondott róla, annak nincs ereje, annak joga csak ajándék, szabadsága csak megtört, jóléte ingatlan, mert nincs végrehajtó szerve. Az ily nemzet nem tényező, hanem csak eszköz a hatalmasok játékában. Ebben a hadseregben nem magyar sem a szellem, sem a nyelv.

Foglalkozik a véderőtörvény keletkezésével, a védelem közösségének kérdésével, mely szerinte nem nyugszik történelmi jog alapján. A hadsereg nyelvére nézve kérdezi, miféle jog alapján avatkozik be a király a magyar haderő nyelvébe. Ez a nyelv a magyar s mást elrendelni a királynak nincs joga. Miféle jog alapján nevez ki a király a magyar hadseregbe idegen embereket? Mutasson rá a miniszter arra a törvényre, melynek alapján a király a hadsereg nyelvét németté tette. Kicsinyli a delegáció tárgyalásait. A delegátusok nem törődnek a fontos magyar érdekekkel, a törvények elcsavarását eltűrrik, nagyot ebédelnek és hazajönnek ismét pihenni. Mindent eltűrrik. A hadsereg tisztán osztrák hadsereggé válik. Ennek a nemzetnek csak abban az esetben van jövője, ha a nemzeti hadsereget felállítja. A nemzet hozna ezért szívesen áldozatokat. A javaslatot nem fogadja el.

Rátkay László fejtegeti a kütönbséget, mely az ujonczmegajánlásban a nemzeti hadsereggel bíró országok és Magyarország közt van. Másutt örömmel ajánlják meg az ujonczokat, nálunk ez kényszer. Ismerteti a közös hadsereg szellemét. A hadügyminiszter kijelentéseit ismétli, mely szerint a közös hadsereg nyelve a német s a közös hadsereg az a szikla, melyen minden nemzetiségi törekvés megtörik. Jelemezőnek tartja, hogy amikor ilyen fontos törvényjavaslatról van szó, a miniszter nem is indokolja. Különben nem az az érdekes itt, ami el van mondva, hanem a mi el van hallgatva. Ez nem is törvényjavaslat, hanem napiparancs, melyet teljesíteni kell. Felhossa sérelem gyanánt, hogy az ujoncznak saját költségén kell beruházkodni. Az ujoncz garasonként teszi össze a költséget, míg a miniszter külön vonaton jár. Az ujoncz állami kötelezettséget teljesít, hát megilletné, hogy ne a maga költségén vonuljon be. Felhossa a vizzásságokat, melyek a katonai kötelezettségek feloldása körül tapasztalhatók. A szegény embertől elviszik a kenyér-

keresőt, a befolyásos ember fiát otthon hagyják. Birálja a katonai igazságszolgáltatást. A mi vérünket adjuk oda s az ugynevezett „igazságszolgáltatás“-ba semmi befolyásunk nincs. Látja, hogy itt nincs érdeklődés. Ez nem is országgyűlés, ez az ország csak tartomány, hogyha itt megtörténhetik, hogy a honvédelmi miniszter, amikor a létszám felemeléséről interpellálják, csak félvállról szól.

Fejérváry Géza br. honvédelmi miniszter elismeri, hogy Komjáthy szépen beszélt, de nagyon hosszasan, úgy, hogyha mindenre válaszolna, igen unalmas lenne. Különböző politikai pályáján azt tapasztalta, hogy akármennyit beszél, hiába beszél, az ellenzék nem hiszi el. Komjáthy arról szólt, hogy 1867-ben a nemzet jogait elkobozták. Kik kobozták el? Hisz Deák Ferencz törvényeit a törvényhozás többsége fogadta el.

Arra a megjegyzésre, hogy a miniszterek csak arra valók, hogy felsőbb parancsokat teljesítsenek, azt feleli, hogy a miniszterek igenis végrehajtói a magyar törvényhozás által hozott törvényeknek, de semmiképpen sem végrehajtói más parancsoknak. Nagyszerűen beszélt Komjáthy az ő szerinte felállítandó magyar hadsereg szelleméről, de elfelejtett egyet, azt, hogy a közös hadsereg magyar részében ugyanazon tulajdonságok éppen úgy megvannak: a kötelelességteljesítés, hazafiság, király és haza iránti hűség.

A haderőre az lehet legfőképpen irányadó, hogy nekünk egységes nagy haderő kell s nem külön magyar, külön cseh, külön német. Paragrafusokkal az eszemet hála Istennek nem fizcsamítottam ki (Derűtség), de ismerem a törvényt és felszólítom, mutasson nekem egy paragrafust, hol az osztrák császár a magyar királylyal ellentétben lenne. A hadseregben egy nyelv kell.

Védelmezi a katonai felmentéseknél tanusított eljárást. Én — ugymond — végrehajtója vagyok a törvénynek, másképpen nem teszek és nem tehetek. Ahol a törvény másképpen nem intézkedik, ott én kegyelmet nem oszthatok. A katonai bíraskodást ő maga akarja. Utóvégre létre is fog jönni, csak hogy nehézségekkel jár.

Szavazásra kerülván a dolog s a Ház az ujonczmegajánlásáról szóló törvényjavaslatot is elfogadta.

A kvótadöntés.

Ezután tudomásul kellett vennie a képviselőháznak azt a királyi kéziratot, amelylyel ő felsége a kvótát félévre megállapította. Az ellenzék nagy vitát készült indítani amiatt, vajjon megfelelő-e törvényeink szellemének ez a döntés.

Polónyi Géza hosszas és rendkívül ügyes beszédjében kimutatni igyekezett, hogy a felségdöntés nem felel meg a törvényszerű követelményeknek. A felségdöntés csak abban az esetben jogosult, ha vagy a deputációk, vagy a parlamentek nem

tudnak egymással megegyezni. Mi történt volna, ha a bizottságok Magyarország részére például 60%-ban állapodtak volna meg? A javaslatot a Ház elé terjesztették volna, hol készen lett volna mindenki, hogy elvesse, de közben január elseje közeledvén, a király elnapolta volna a Házat és eldöntötte volna a kvótát 60%-ban. Elméletileg ugyanez a helyzet. A törvényhozás sérelmét látja a döntésben. Kérdezi, mely adatok alapján döntött a király? Senkinek sincs erről tudomása. A miniszterelnök azt fogja mondani, hogy a bizottság adatai alapján. Bármilyen adatok alapján történt is a felterjesztés, nem jogos. A magyar kormány a parlamentnek csak végrehajtó közege, tehát a parlament nélkül a nemzet képviselőletében a kormányok nincs joga előterjesztésre.

Végül határozati javaslatot nyújt be, mely szerint mondja ki a Ház, hogy a felségdöntést nem veszi tudomásul s ennek kifejtése céljából ő felségéhez feliratot terjeszt, melynek elkészítésére 25 tagu bizottságot küld ki.

Hodossy Imre szerint Ausztriára nem lehet azt mondani, hogy ott alkotmányosság egyáltalán nincs. Arra az állításra, hogy a döntésre az előfeltételek nincsenek meg, kifejti, hogy törvényhozásnak gondoskodnia kellett arról, hogyha a két államban a közös költségekre nézve egyezmény nem jöhetne létre, miképpen állapíttassék meg a hozzájárulás? A törvénynek célja az, hogy a kvóta megállapítása minden körülmények közt biztosítva legyen.

Azzal, hogy ha a törvényhozás nem tudja meghozni a kvótatörvényt, éppen nincs az mondva, hogy a kvótadöntés akadályoztassék. Az adatokra nézve a királynak bírói tisztje van, az adatokat bírálja s ha azokat elégségesnek találja, a döntésben semmi sem gátolja.

Széli Kálmán miniszterelnök *Hodossy* véleményét teljesen megáérvá teszi. Polónyi okoskodása a törvény tulzott és helytelen magyarázatát tartalmazza. Ma nem lehet arról szó, hogy a koronadöntés kétségbe vonassék és csak a kormány felelősségéről lehet beszélni. Polónyi Géza azt mondja, hogy a mostani döntés törvénytelenebb mint az előzők. Ami törvénytelen, ha egy csöppet is törvénytelen, az meg nem engedett. Polónyi gyenge érveit úgy burkolja be, hogy erőseknek látszanak.

Sorra veszi Polónyi érveit. A megegyezés lehetlenségére nézve hivatkozik a törvényre. Ha a két országgyűlés teljes normális állapotban nyilatkozhatott volna, akkor a korona nem dönt, de ha rendes állapot nincs, akkor dönt.

Beszédje folyamán teljesen eloszlatta a Ház alkotmányjogi aggályait úgy, hogy a felségdöntésre vonatkozó átiratot a képviselőház tudomásul vette s ezzel a kvóta ügye egy félévre befejezett dolog. A legközelebbi ülést pénteken tartják.

Az állam gazdálkodása.

A képviselőházban Széll miniszterelnök benyújtotta az állami zárószámadások tíz évi eredményét. Az állami költségek első és utolsó évének eredménye ez:

A kiadások összege:

1888-ban 204,804.087 frt

1897-ben 260,685.016 „

A bevételek összege:

1888-ban 225,915.561 frt

1897-ben 318,824.934 „

A fölösleg:

1888-ban 21,111.474 frt

1897-ben 58,129.918 „

Az egyenes adók és földteherm. pótlékok bevétele volt 1888-ban 99,625.541 frt, 1897-ben 108,625.379 frt. A fogyasztási és italadók 1888-ban 33,080.643 frt, 1897-ben 76,451.853 frt. Bélyeg 1888-ban 9,880.805 frt, 1897-ben 14,977.150 frt. Dohányjüvedék 1888-ban 24,861.252 frt, 1897-ben 31,853.027 frt. Lottójüvedék 1888-ban 1,253.091 frt, 1897-ben 1,403.641 frt. Sójüvedék 1888-ban 13,743.304 frt, 1897-ben 14,624.255 frt. Állami jószágok 1888-ban 2,008.187 frt, 1897-ben 1,332.235 frt. Posta, táviró, távbeszélő 1888-ban 3,045.843 frt, 1897-ben 4,648.516. Államvasutak, á.-vasúti gépgyár, d.-győri gyár 1888-ban 19,636.948 frt, 1897-ben 36,322.370 frt (1896-ban 41,360.630 frt.) Állami erdők 1888-ban 1,632.569, 1896-ban 3,185.968 frt. Ezek a főbb és érdekesebb adatok.

Tíz év alatt tehát az állam bevétele majdnem 100 millió forinttal emelkedett. Ennek azt kellene jelenteni, hogy növekedett az ország vagyoni jóléte is. Ez azonban fordítva áll, mert iparunk pang, mezőgazdaságunk tönkremenőben s a föld alig bírja már terheit. Az állam bevételeinek növekedése tehát csak annyit jelent, hogy az adóprés mindig jobban működik. A folyton növekedő feleslegben sem nagy örömről telik, mert ezen „felesleg” jó része a szegény emberek kiizzadt filléreiből s dobraütött vagyonkájából ered. Isten mentsen bennünket ilyen feleslegektől.

A váci püspökség betöltése.

A néhai jó Konstantin püspök teljes anyagi rendezettségben hagyta hátra a váci püspökséget s ezért az ország azt hitte, hogy az üresen maradt széket hamar betöltik. A türelmetlenek már jó ideje név szerint is emlegették az utódokat s a többi közt Belopotocki tábori főpap szintén szóba került. Most egyes ujságok Wlassics miniszter állítólagos nyilatkozatát közölték, mely szerint Belopotockinak visszavonulását keltett jelölését elejtették s a kormány három jelöltet terjesztett a felség elé. Egy lap szerint ez a három: dr. Fischer-Colbric Ágost, dr. Kohl Medárd és gróf Csáky Károly.

Harez az alkohol ellen.

Az alkoholizmus rombolásai nálunk is elérték már azt a fokot, amelyen túl nem nézhetjük többé összetett kezekkel a nép erkölcsi és testi romlását. Nem hagyhatjuk egész vidékek lakosságának megmérgezését, hanem dicséretre méltatunk és rokonszenvenvel kísérünk minden oly lépést, melyet egyesek, vagy hatóságok és a társadalom az alkohol mérgező hatásának megakadályozása végett tételtek meg. Ily irányu igen üdvös, mindenütt követésre méltó rendeletet bocsátott ki Csanád, korlátozni akarván a vármegye munkásnépe között dúló alkoholizmus, mértéktelen pálinkaivás pusztításait. A rendeletet itt közöljük egész terjedelmében: „A mindennapi életből merített tapasztalatok számtalan meggyőző példát nyújtanak arról, hogy egyes családok szerencsétlensége, különben becsületes munkás-elemek elzüllése alkoholizmus terjedésének tulajdoníthatók, miért is az alsóbb néposztályok érdeke egyenesen megkövetelik, hogy az arra illetékes hatósági közegek a társadalom felsőbb osztályai közreműködésével és támogatásával mindent megtegyenek, amit az alkoholizmus terjedésének korlátozása a törvény keretén belül megtehetnek.

Ezen köteletségérzettől vezéreltetve elrendelni szükségesnek látom, hogy:

valamennyi község előljárója a községben levő összes italmérési helyiségeket szigorú és állandó ellenőrzés alatt tartsa, a korcsmák és italmérések rendjére vonatkozó szabályzatok szigorúan betartassanak s az ez ellen vétők feljelentessenek,

tekintettel a kihágási törvény 85. §-ára, mely szerint azon vendéglős (korcsmáros) aki már ittas állapotban levő vendégnek italt ad, vagy ilyen vendéget befogad, kihágást követ el és 50 illetve 100 frt bírsággal büntetendő; köteletségévé teszem a községek előljáróinak, hogy az italmérési helyiségeket lehető sűrűn és mindenkor váratlanul meglátogassák és ha arról győződnek meg, hogy egyes vendéglősök az idézett szabályzat ellen vétnek, az esetről azonnal — szintén felelősség terhe alatt — jelentést tegyenek, hogy:

a járási szolgabíró tudomására jutott kihágási esetekben soron kívül és a törvény, illetve szabályzat legnagyobb szigorának alkalmazásával járjon el, visszavonulás esetén pedig a korcsmáltatási jognak megvonása iránt intézkedjék“.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. A délafrikai harcmezőn egy lépéssel közelebb jutottak Ladysmithhez az angolok, mert sikerült végre átkelni a Tugela folyón és ez a döntő ütközethez is közeledést jelent a Natáli részen. Buler angol tábornok ötnapi járőföldre került, hogy a szeszélyes Tugelán, mely mindegyre megáradt, átkelhessen seregével. Csapatainak egy részét Warren tábornok vezette át először és csodálatos, hogy az ellenség nem akadályozta meg előnyomulásukat. Az

angolok hadicseltől félnek, s emiatt csak a legnagyobb elővigyázat mellett haladnak előre.

A harez újra megkezdődött a Tugela folyó mentén. Angol részről 38 legény és 7 tiszt veszteséget jelentenek hivatalosan az első napról, melyen csak öt kilométert haladtak előre Ladysmit felé. Az ostromolt várostól még 45 kilométernyire vannak és a burok által megszállott hegyeket mielőtt elnem foglalták, nem juthatnak Ladysmithbe. Egy elfogott bur határozott okokkal bizonyította azon állítását, hogy az angolok három hónap előtt nem mehetnek be a város fölszabadítására. A harez itt szakadatlan foly.

A háboru más részéről kevés hír érkezett. Kimberleyt, a körülrzárt várost a burok valamennyi hadállásukból erősen lövöldözték a napokban.

Előfizetőinkhez.

A „Független Ujság“ jan. 1. számával a hatodik évfolyamot kezdtük meg. Az elmúlt évfolyamok minden száma hű tüköre azon törekvésünknek, hogy a „Független Ujság“-ban szépen kiállított, tartalmas, minden irányban tájékoztató, tanulságos és szórakoztató ujságot nyujtsunk előfizetőinknek. Büszkeségünket képezi, hogy ebbeli törekvésünket siker koronázta, mert dicsekvés nélkül mondhatjuk, hogy a magyar hirlapirodalomban egyetlen egy lap sincs, a mely a „Független Ujság“-gal a versenyt fölvehetné és lapunk az ország minden részében el van terjedve, jeléül annak, hogy a „Független Ujság“ által követett irányzat olvasó-közönségünknek izlését és igényeit teljes mértékben ki tudta vivni.

Azok a törekvések, a melyek működésünket eddig is irányították, a jövőben is vezéricsillagunkat fogják képezni. Valamint a multban, azonképen a jövőben sem fogunk megszünni első sorban a **vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények létesítését sürgetni; igyekezni fogunk gazdasági közleményeinkkel a jövedelmező gazdálkodás elveit terjeszteni; mulattató cikkeinkkel szívet-lelket nemesítő szórakoztatást nyujtani; képeinkkel a hazai és külföldi hírneves férfiakat ismertetni és a hazai művészet jelesebb termékeit bemutatni; végül levelesszékrenyünkben a mindennapi élet körében fölmerülő minden kérdésben tanácsot adni.**

Bizton reméljük, hogy eddigi előfizetőink nemcsak maguk fogják a „Független Ujság“-ot továbbra is támogatni, hanem igyekezni fognak **uj előfizetőket is szerezni.**

Az előfizetési ár, az új pénzszámítás szerint
**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.**

Kérjük az előfizetési pénzeket a t. előfizetőknek megküldött postautalványon **koronákban kiírva** mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be, **mert azoknak a t. előfizetőinknek, akiknek előfizetése még mult év december 31-én járt le, ezen a számon kívül többet előfizetésük megújításáig nem küldünk.**

Hazafiui tisztelettel

A „**FÜGGETLEN UJSÁG**“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Az udvar Budapesten. Ő felsége a király és környezetének egy része február hóban Budapestre jön s hosszabb időt tölt itten.

A trónörökösné esküvője. Stefánia özvegy trónörökösné és Lónyay Elemér gróf esküvője, ha újabb nehézség nem támad, a jövő héten lesz Londonban. Az új házaspár az esküvő után néhány hétig Angliában marad. Lónyay gróf a napokban már Bécsbe érkezett.

Biróválasztás Kispesten. A fővárossal szomszédos Kispesten rendkívül izgalmas bíróválasztás készül. A képviselőválasztások idején sem volt olyan keskenység, mint most, amikor arról van szó, hogy kit ültessenek az Ács László lemondásával megüresedett bírói székre. Ahány utczája van a községnek, annyi a bírójelöltje. De a legtöbb kilátása mégis Eder nyugalmazott államvasúti hivatalnoknak van a bírói székre.

Bicskás ügyvéd. Baraczkai aradmegyei községben dr. Nagy Lajos összezdült valami pörös ügy fölött Pestrilla Vazul földmivessel. Szó szót ért, végül az ügyvédet egészen elragadta haragja és előrántotta kését s azt Pestrillának mellébe dőfte. A földmives össze-rogyott. Sebe életveszélyes. Az ügyvédet, hír szerint, a csendőrök letartóztatták.

Régi hű cseléd kitüntetése. Darányi miniszternek szerencsés eszméje volt, hogy soká egy helyben maradó, szorgalmasan munkálkodó gazdasági cselédek jutalmazását és kitüntetését elhatározta. Ily fajta ünnepély ment végbe a minap a komárommegyei kurtakeszi községben, hol *Baranyay* Géza birtokos István nevű cselédjét érte a miniszter kitüntetése. Oravecz 42 esztendeje szolgálja hűségesen a gazdáját. A főispán adta át neki a miniszter elismerő oklevelét és a 100 korona jutalom díjat. Az ünnepélyen jelen volt népre jó hatással volt ez a kitüntetés.

A vallásgunyoló bűnhődése. Aradról táviratozzák: Tajthy Jenő minorita papot, midőn az oltári szentséggel egy haldoklótól hazatért, egy Jenei Ödön nevű bádogos-legény inzultálta, az oltári szentséget pedig

káromolta. Jeneit ma a törvényszék, zárt tárgyaláson a szentség megcsufításáért 3 havi börtönrre, 25 korona bírságra és az összes költségek megtérítésére ítélte.

Köszénbányászok sztrájkja. Ausztria köszénbányáiban nagy sztrájkmozgalom indult meg; cseh, morva, sziléziai és gácsországi köszénbányákban nem kevesebb, mint kilenczvenezer munkás hagyta abba a munkát. A sztrájkra rossz fizetés és bánásmód adott okot, de a nemzetiségek pártoskodásai is nagyban hozzájárultak annak elősegítéséhez, valamint az is, hogy újévvel a munkásosztályt sujtó új adótörvény lépett életbe.

A mocsai emberkinzás. A mocsai emberkinzás bűnügyében a pozsonyi csendőrkerületi hadbíróság Aczél Béla dr. hadbíró elnöklete, Dayer János főhadnagy vezetése mellett Moesa községben 6 napig vizsgálatot tartott a minap. Kihallgattatott Kovács István és társai, azonkívül 138 tanu, kik a csendőrségre nézve terhelő adatokat nem szolgáltatottak. A bűnügyben Valkó János tatai őrsvezető még máig is vizsgálati fogságban van. A befejezett helyszíni vizsgálat az ügyet legközelebb már hadbíróság döntése elé viszi.

Öngyilkosság a tárgyaló teremben. Megrázó jelenet történt a minap a muzslai kir. járásbíróság tárgyaló termében. Kovács András farnadi jómódu gazda becsületsértés miatt bepanaszolta Varga Pál farnadi bírót s a tárgyalásra mindketten meg is jelentek. Gyalokey járásbíró a tárgyalás során nem talált elég terhelő adatot s ezért Vargát fölmentette, Kovácsot a költségek megfizetésére kötelezte. Kovács a pörvesztés fölött annyira elkeseredett, hogy kabátja alól előkapta kését és mielőtt megakadályozhatták volna, szíven szurta magát. Kórházba vitték s ott másnap meghalt.

Agyonlőtte az anyját. Uj-Soové bácsmegyesi községben Lahm Fülöp szabómester fogadott gyermeke egy Flóbert-puskával játszott a folyosón. A könnyelmű gyermek játék közben az asztalnál ülő nevelőanyjára tréfából ráfogta a töltött fegyvert és e szavakkal: „No most agyonlőlek!” elsütötte. A szerencsétlen asszony velőtrázó sikoltással rogyott össze. A golyó bal szemén át az agyába furódott s rögtön meghalt.

Merénylet egy jegyző ellen. Szerb Geraszim aradmegyei Nagy-Pel község jegyzője ellen minap olyan módon akartak merényletet elkövetni, ami eddig páratlan a merényletek történetében. A jegyzőnek sok haragosa van a községben. Már négy év előtt is merényletet kíséreltek meg ellene. Belőttek az ablakán. Azóta tartogatták boszujukat és tegnap akarták végrehajtani. Egy régi mozsárágyut irányítottak a jegyzői hivatal ablakának, amelynél Szerb dolgozni szokott. Ott ült ma reggel is és semmit sem vett észre az ellene készülő merényletből. Az ágyu puskaporral volt megtöltve, amelybe körülbelül száz serétet és nagymenyiségű taplót raktak, hogy a puskapor annál bizonyosabban tüzet fogjon. Az ócska mozsárágyu nyílásához égő kanóczot tettek. Csakhogy a robbanás nem történt meg. Esett az eső és ez mentette meg a jegyzőt a biztos bajtól. A

mozsárágyut az utczán járó emberek vették észre és nyomban értesítették a jegyzőt. A veszedelmes leletet a csendőrök vették át és megvizsgálták a tartalmát, amely biztosan elég lett volna arra, hogy nagy bajt tegyen, ha véletlenül el nem alszik a kanócz. Már a mai nap folyamán a jegyző ismert ellenségei közül többeket hallgattak ki.

Kulacs a királynak. Szeberényi Ferencz czeplédi kádársegéd — egy vadász-kulacsot készített a király Ő felségének ajándékba, melyből 5 féle italt lehet inni. A kulacs mesterileg van kidolgozva, egyik oldalán e felírás: „Boldog újévet a mi jó királyunknak 1900.” A másik oldalon „Áldásos és békés uralkodást I. Ferencz József Ő Felségének” — a küloldalon a magyar korona.

Tiszába fult vásárosok. Nagy szerencsétlenséget okozott a tiszai jégzajlás. Több vásárról jövő kocsik érkezett a csurgói révhez s bár esteledett s nagy jégzajlás is volt, a révészeket arra kényszerítették, hogy vigyék át őket a tulsó partra. Már a Tisza közepén lehettek, mikor egy hatalmas jégtábla teljes erővel neki ment az uszó kompnak, a komp kötelét elszakította, egy pillanat alatt összetörte és felborította az amugy is gyenge járművet. A rajta levő négy kocsi lovakkal, valamint a kocsin ülők valamennyien a víz alá merültek. Még szerencse a szerencsétlenségben, hogy a felborult komphoz egy mentőcsónak féle volt esatolva s így a felborult komp is a jég közé szorulva, épségben maradt. A révészek a veszély pillanatában ebbe a csónakba ugráltak s a víz alul felbukkant utasokat is ebbe szedték fel, kivéve Vuceserics Tódor és Sztanka Mihályt, akiket a jég alá sodort a víz s ezek ott is lelték halálukat.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület titkársjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptára 1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ezen **hatodik évfolyama** régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

1 forint 60 krajczár.

Megrendelhető

a „Független Ujság“ kiadóhivatalában,

BUDAPEST,

IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

GAZDASÁGI DOLGOK.

A gyümölcsfák nyesési ideje.

A gyümölcsfák nyesése egyike a legfontosabb munkáknak, mert elmondhatjuk, hogy ettől függ részben a jövő termés eredménye és még hozzátehetjük azt is, hogy kontárkezek ne fogjanak e munkához, mert több lehet a kár, mint a haszon.

A gyümölcsfáknál *téli*, azaz tulajdonképpen *őszi* és *nyári* nyesést különböztetünk meg. Az elsőt a fák nyugalmi időszakában végezzük, az utóbbi pedig az egész tenyészidő alatt alkalmazható.

A téli nyesés áll: az ágak visszametszése, ezek és a rügyek megtörése, a termőgaly megkurtitása, a régi fa kivágása, az ágak meghajlítása, a meszezés és a téli felkötözésből.

A gyümölcsfák téli nyesése, hogy mely időben végezhető legjobban, feltétlenül megállapítani nem lehet, amennyiben ez a fák erősségétől, az időjárástól és a fa fejlettségi fokától függ. Hidegebb, éjszakibb vidékeken a fák téli nyesését már október vagy novemberben kell elvégezni. Ott gyakran még február hóban is erős hidegek uralkodnak.

Ha meg márcziusban kienged az idő, akkor sokhelyt a gazda-kertésznek egyszerre annyi a tennivalója, hogy a gyümölcsfák nyesésére alig akad ideje. Főleg márczius végén annyira összegyűlnek a vetési munkák, hogy a nyeséssel fel kell hagynunk, nehogy a kenyeret nyújtó sürgősebb munkák elmaradjanak.

A téli nyesésnél igen helyesen járunk el, ha a vezérhajtások végső rügye fölött hosszabb csapot hagyunk meg, hogy a fagy a rügyekbe ne hatolhasson, miáltal minden hátrányos következményeknek eleje lesz véve. Különösen a csontár gyümölcsöknél az őszi nyeséssel a legbiztosabban elejét vehetjük a mézga-folyásnak.

A gyümölcsfák nyesési idejét illetőleg, szabályként felállíthatjuk, hogy a nyesés ideje az egyes gyümölcsfák új életre ébredésének idejétől függ. A fák nyesését tehát aszerint kezdjük, amint azok legkorábban kezdenek hajtani, mint a cseresznyénél, szilvánál először, azután a körte és legutoljára az almafák nyessendők meg. A téli nyesésnél igen tanácsos a munkát azonnal abban hagyni, amint fagyok beálltak, vagy a fagy közeli napokban várható, mert különben a sebek nem hegedhetnek be, minek következtében a meghagyott és megnyesett ágak könnyen elpusztulhatnak, minthogy a fagy a nedvdusabb szövetrétegekbe hatolhat be.

További feltétel a fanyesésnél, hogy vagy igen korán, vagy igen későn végezzük, vagyis sokkal előbb, mint a fagyok bekövetkezhetnek, hogy a sebek behegésére elég idő legyen, vagy pedig akkor nyessünk, midőn erős fagyoktól már nem lehet tartani. Fáknál, melyek az előző nagy termés következtében kimerültek,

vagy a hibás nyesés miatt elgyengültek, helyesen úgy járunk el, ha azokat csakhamar a lomb lehullása után nyessük meg.

Végre a gyümölcsfák nyesésénél még arra kell ügyelni, hogy száraz nyár után korábban, nedves időjárás után pedig később fogjunk hozzá. A száraz nyár igen elősegíti a gyümölesképződést, a kellő meleg és a bő világosság következtében a növekedés gyors lesz és jó minőségű fa képződik.

Ha ily esetekben a fák termőrügyekben bővelkednek, ajánlatos lesz a nyesést mindjárt a lombhullás után megkezdeni, így az egész életerő a megmaradt rügyek részére összpontosítandó.

Nedves év ellenben kevés termőrügyet fejleszt és sok fát nevel, de az puha, igen nedvdus, nehezen beérő fát alkot. Nedves nyár után a fák a fagyokkal szemben igen érzékenyek, azért ily esetekben mindig veszedelmes a fákat nyesni, míg a fagyos időszak egészen el nem mult.

Ezen tapasztalatokra támaszkodva és az időjárást megfigyelve, nem lesz nehéz a legalkalmasabb nyesési időt megállapítani nemcsak a gyümölcsfákra nézve általában, hanem képesek leszünk a kert minden egyes fájára nézve a megfelelő nyesési időt meghatározni.

A nyári nyesésnél az új hajtások egy részét távolítjuk el. Lenyessük az ágak hegyvégeit, megtördeljük az idei galyak egy részét, lecsipjük a tulsok gyümölcsöt s visszanyessünk egyes ágakat.

A fák nyesésénél tehát a kellő szakértelemmel kell eljárni, hogy a siker biztosítva legyen.

(+)

A tehének igazása.

A tehéneknek igában való használása mindinkább kimegy a divatból; régen nagyon sok helyt látott az ember tehennel szántani s azokat másként is igában használni, ma azonban még a kigazda is igyekszik ökröt, lovat venni, s ezekkel végzi összes munkálatait. Pedig a tehén a legolcsóbb igás állat s a kisbirtokos valóban vétket követ el ön-maga ellen, ha nem teheneket tart igazási ezélokra. Vétket követ el azért, mert a tehén tejével és borjújával megfizeti tartási költségeit s munkája tiszta haszonnak marad, ellenben az ökrök és lónak ez nincs így, mert ezek megfizetik ugyan munkájukkal tartási költségüket, de hasznot annál kevésbé nyújtanak, mert értékük évről-évre és pedig jelentékenyen csökken.

Természetesen nem akármelyik tehén alkalmas igazásra. Az első és legfontosabb kellék: a testi nagyság és ezzel együtt járó nagy erő kifejtési képesség. A tarka-barka apró tehén, a minőket ma már legtöbb helyt látunk, igazásra éppenséggel nem alkalmas. Az első kívánalom tehát, hogy a tehén jól fejlődött, nagy testű legyen. Ezen kívánalomnak kétségen kívül a magyar tehén felel meg legjobban, amelyek közül akárhány vetekedik erő tekintetében közép nagyságú ökrökkel. Akad ezek között azután akárhány olyan is, amely elég jó tejelő. Különösen Erdélyben, a Maros, a Küküllő és a Szamos mentén nagy számban találhatók igen szép és jól tejelő példányok s csak kívánatos volna, ha ezek a tehének országszerte minél inkább elterjednének. De

MADÁRPIACZ LONDONBAN.

vannak más tehenek is, amelyek igazási czélokra alkalmasok. Ilyenek nevezetesen a nagy szimenthaliak, a nagy pinzgauiak, amelyeket külföldön, különösen Németországban használnak igazási czélokra. Avagy bármely keresztezésből származó nagytestű tehenek is alkalmasak arra, hogy kettősben minden gazdasági munkát végezzenek, kivéve talán a mély szántást, amely munka végzésére ökörből is négy darabot kell befogni.

Bizonyos, hogy az igazott tehen nem tejel olyan jól, mintha nem igaztatnék. A tejvesztés azonban nem jelentékeny, s egy nem régiben végzett kísérlet szerint 10—15%-nál nem több. A legfontosabb dolog azonban az a körülmény, hogy a tej zsirtartalma az igazott teheneknél szaporodik, jobban mondva a zsírmennyiség nem változik, mert igazás közben csupán a test nagyobbfoku kipárolgása következtében a higabb tej sűrűbbé lesz, mennyisége tehát apad, de alkatrészei nem változnak. Ha példának okáért valamely istállón álló és pihenő tehen 5 nap alatt termel egy kilogramm vaját, munkájában is pontosan ugyanannyi idő alatt fog egy kilogramm vaját termelni, a miből az tűnik tehát ki, hogy különösen olyan helyen ajánlatos a tehenek igazása, a hol a tejet nem nyersen adják el, hanem vajjá dolgozzák azt fel.

Miután tehát a legolesőbb igás állat a tehen, kis gazdaságokból ne küszöböljük azt ki, hanem ellenkezőleg szerezzünk lehetőleg jó erőben levő teheneket igás állatokul, s mert ilyenekül csak testileg fejlett állatokat használhatunk, az utódok is szebbek, értékesebbek lesznek.

Az istállótrágya kezelése trágyatelepen.

Az istállóból kikerülő trágya rendszerint még éretlen és a szántóföldre kihordani nem czélszerű, hanem a trágyatelepre szokták hordani és csak mikor megfelelő mennyiség összegyűlt és kellően megérett, hordják ki a szántóra. Az istállótrágya értéke a trágyatelepen helyes kezelés mellett növekedett, helytelen kezelés mellett azonban értékéből igen sokat veszíthet, miért is a gazdának a helyes istálló kezelés elveivel tisztában kell lenni.

Az istállóból kikerülő trágyát a trágyatelepen egyenletesen szét kell teríteni. Nagyon sok helyen látható, hogy az istállótrágya úgy marad a trágyatelepen, a hogyan az istállóból a targonezán kihordták egy csomóba, minek következtében halmok és mélyedések keletkeznek, előbbieken a trágya kelleténél gyorsabban esik, a mélyedésekben pedig megpenészedik. A különböző állatok trágyáját legjobb egymással jól összekeverni, mert akkor a trágya egynemű lesz.

Az istállótrágyát le kell tipratni, hogy összetömjék s a levegő hozzájutása megakadályoztassék, minél jobban összetipratott a trágya annál jobb. A trágyatelep letiprására legczélszerűbb állatokat a telepen jártni. A leghelytelenebb eljárás azonban a sertéseket a trágyatelepre bocsájtani, mert ezek azt összeturkálják, minek folytán az egyenetlenül érik meg. Sohasem szabad a trágyát kiszáradni engedni. Ez okból minél alaposabban meg kell locsolni trágyalével a trágyatelepet. Minél melegebb az idő, annál gyakrabban kell a trágyát meglocsolni s ha trágyalé nincs, vizet is lehet e czélra használni.

A szántó szeleknek kitett oldalán a trágyatelepet czélszerű földdel takarni. A trágyának jó földdel való rétegezése szintén csak ajánlatos, de földdel keverni nem tanácsos. K. R.

MULATTATÓ.

A dörgető.

— Irta: Székely Baka. —

Ha a menyasszony sir, hát az nem jót jelent! — mondogatták, mikor a Galamb János uram leányának esküvőjére indultak.

— Fiatalság: bolondság! — mondta reá egykedvűleg az örömapa. — Csak sirjon amig meg-unja! Az én boldogult feleségem a Juczi — nyugodjon békében — ő sem csinálta külbül, de azért összeszoktatott a nyomoruság! . . .

Az öreg Galamb János nehéz fejű ember. Nem értette meg, hogy az ő egyetlen, kedvenc Zsuzsikája nem szívelheti a vőlegényét.

— Megesküsznek, aztán összeszoknak! — ez volt a véleménye. Sőt a templomba sem kísért el! . . . Hanem később csakugyan megbánta, mert olyan eset történt, amilyenre még a legöregebb vénasszonyok sem emlékeznek.

Az anyakönyvvezető előtt kerekén kimondta Galamb Zsuzsika, hogy nem szereti a vőlegényét és rábeszéltek az eljegyzésnél! . . .

No, ilyen eseményről nem hallott a falu népe. Mint a szélvész, futott végig a falun. Galamb János uram rohanva jött az eskető hivatalig, hogy megölje gyermekét, aki szégyent hozott az ő fejére.

De már nem találta ott! . . . Ugy eltűnt a menyasszony a nagy zürzavarban, hogy édes apjának még a szidalmi sem érték utól. Hazaballagott az öreg és a szégyen miatt nem jött ki a kapuján . . . Várta a leányát.

Eltelt egy hét. Elmult kettő, hanem az a leány csak nem került elé. Az öreg Galamb János haragja csillapult . . . talán nem is bántotta volna Zsuzsikáját, ha haza jön . . . de mégse jöjjön!! Mert megesküdt azt öreg, hogy ebben az esztendőben be nem bocsájtaná a kapuján . . .

Meleg ételt hetekig nem evett az öreg, pedig lett volna miből! . . . De nem volt ki főzön . . . A szolgálta sem türte panasz nélkül! Galamb János uram nagyokat sóhajtott ilyen alkalommal s minden evésidő után megkérdezte a szolgáját:

— Te Jóska, te! nem sejtet merre van az én Zsuzsikám? . . .

— Hát én honnan tudnám?!

— Te Jóska, te! nem mondasz igazat. Látom a szemeidből!

— Hátha éppen tudnám is, vajjon mi hasznára válanék Zsuzsikának? . . .

— Adnék . . . adnék neked . . .

— Ugyan mit?

— Adnék egy kis borjut érette . . .

— Hogy megverje azt az áldott teremést? . . . Nem kell a borju gazduram! . . . Inkább a nyelvem ragadjon le s éhezem, mint ők! . . .

— Éheznek?! — sóhajtott az öreg, — a Galamb János leánya éhezik? . . .

— Hát azt hiszi, hogy a püspöknél van kosztba? . . . — dobta oda nekikeseredve a legény. Még kigyelmed kérdezi? Nem átalja a nagy gazdagsága mellett, hogy egyetlen gyermeke éhezik? koldulni mehet?!

— Jóska!! — förmedt rá az öreg.

— Ne rázza magát Galamb János uram!

— Te Jóska, te! fikom adta . . .

— Már én kimondom . . .

— Tudod-e kivel beszélsz?! . . .

— Hagyja gazduram! Az Ur Isten ő szent fölsége gondoskodik arról is, hogy a kicsi fűszál gyarapodjon . . . de vigyáz arra is, hogy a fák az égig ne nőjjenek!! . . . Érti-e gazduram? Még a kertek alá juthat kigyelmed a nagy vagyona mellett . . .

— Ki merészkedett Galamb Jánosnak ilyet mondani?! Kiáltott rá az öreg keményen, hogy ezáltal rá ijessen a eselédjére.

De bezzeg nem fogott rajta.

— Én mondom Jóska! a eselédje! a volt eselédje!! Tovább nem ülök egy órát sem egy fedél alatt kigyelmeddel! Nekem vannak szülőim, nem kell éhezniem, ha szegény vagyok is, mint a Galamb János uram leányának! . . . [Pedig csak pásztor az apám!

El is indult. Összeszedte a mi kevés ruhá-
nemüje volt s behallatszott az eresz alól panaszos mormolása, hogy hetek óta nem járt meleg étel a szájában . . .

Az öreg hallgatta csendesen, de mikor elindult mégis utána szólott a fiúnak.

— Te Jóska te! Fiam te! Hát csakugyan nem tudod hol van a leányom? . . .

— Nem muszáj, hogy tudjam.

Az öreg ember kérőre fogta. Igért neki sok mindent, csak hogy leányáról megtudjon valamit. Fájt a szívének, hogy a eselédje boldogabbnak érzi magát Galamb Zsuzsikánál.

— Ha guzsba csavarit, ugy sem mondom meg!! — feleselt a legény.

— Te Jóska, te! Fiam te! — szólitotta meg Galamb János uram és nem neheztelt rá — hát csakugyan nincs mit egyék az a . . .

— Semmi nevet ne mondjon rá gazduram! — vágta el szavát a szolga. Azok még nem kértek kigyelmedtől! Pedig . . .

— Pedig éheznek ugy-e?

— Szegény Zsuzska, hogy sirt az esküvője napján! Bizony nem jót jelent, ha sir a menyasszony! . . . No, áldja meg az Isten gazduram. Én megyek!

Az öreg hivogatta, de a szolga nem figyelt többé a szavára. Elment az uton felfelé s nemsokára eltűnt az utcafordulónál.

Galamb János uram gyorsan belépett a szobába. Magára kapta a legénykori cifra szűrét.

Fejébe csapta vőlegényi pörgekalapját, hogy senki se ismerje meg a fiatalos ruhában és utána lépdelt nagy serényen a szolgájának. Észrevétlenül követte és rátalált a hegyen túl a leánya menhelyére, hol egy szőlőesősz kunyhócskában laktak.

Az öreg nem ment be hozzájuk, hanem vissza jött.

Másnap hűvös időre virradtak a vidéken. Vas-
tag hórétég takarta be a földet, mintha boszorkányok egy éjszaka meszelték volna fehérre. Napkelte után hideg szél indult észak felől s végig süvöltött fagyasztó fuvalmával a esikorgó hó felett. Pogány idő került szent karácsony napjára. Még a jó kutyát is kár lett volna kihajtani a szobából.

Galamb János uram megteritette az asztalt reggelihez és leült melléje, hanem egy falás nem sok, de annyi sem esett jól! . . . Nem tudott enni . . . Valami fájó keserűség fogta el a szívet . . . Hát vele szent karácsony napján senki sem eszik? . . . Egyedül? Magányosabban annál a koldusnál, ki tegnap estve énekelve koldulta össze a mai napra valóját? . . .

Fölállott. Széttékintett az üres szobában s nemsokára, mintha csak álmjáró mozdulatokat tenne, a miről nem tud: egy átalvető tarisznyát akasztott nyakába s a kamraajtón belépett. Leakasztott egy pár szép sonkát. Majd a hosszú kolbászok közül reá csavart bőven és bedugta az átalvető tarisznyába. Következett egy kis pléh zsir, a füstölt oldalas, turósbödön, három darab kenyér . . . szóval körülnézett, hogy jól fölpackoljon a kamrából.

Szekérre hordta a minden jókat. Talán ott is marasztják? Üres kézzel nem mehet! . . . A szilvóriumos-üvegek közül is föl tett néhányat a saroglyába a boros-hordócska mellé és mikor jól betakart szénával mindent, befogta a két barnát. A szomszédok kíváncsian kandikáltak utána jégvirágos ablakaikból. Találgatták, hogy vajjon hová megy Galamb János uram annyi szénával ebben a esuf időben?

Az öreg sebesen hajtott fölfelé az uton. Hanem a faluvégen mégis beszólott pásztor Istókhoz, hogy a fia, Jóska, menjen vissza a barmok végett, mivel az ő utja sokká tarthat?

Tul a hegyen, a szőlő-esősz kis kunyhójában meglegedés, boldog mosoly ül a két ifju arcán.

— Csak száraz kenyérünk van szent karácsony napjára . . . De ez is jó lesz, ugy-e Dénes? — kérdezi Galamb Zsuzsika a fiatal esőzlegénytől édesen.

— Az ünnepek után bemegyek a faluba fát vágni, aztán több lesz . . . de most is van Zsuzsika! Inkább előadom, csak ne szomorkodj!

A kamrából előcipel egy szép süldőnyulat és örömlükben megölelik egymást. Nem beszélnek többé egyébről édes szerelemnél, meg boldogságnál. Majd száraz galyat hint a tűzre a leány, hogy lobogjon vigan a láng is. Beszélgetnek csendesen, susogva. Aztán figyelmesen kezd hallgatózni a leány.

— Hogy fuj a szél! mintha zakatolna az ajtón.
— Nemesak zakatolja, hanem dörgeti, — válaszol a csősz-legény.

— Dörgeti bizony! — hagyja helyben Zsuzsika, s mind a ketten hallgatóznak.

— Dörgeti... de ezt már nem a szél csinálja!...

A leány az ablakhoz szalad kitekinteni, ha nem dörgeti-e valaki az ajtót? mig Dénes, a csősz-legény, fegyverét akasztja le a szegről.

— Egy ezifraszürös legényt látok az ajtónk előtt, — szól a leány.

— Bocsássatok be már, mert megfázom! — hallatszik kívülről a dörömböző hangja gyöngén, s a hideg szél süvöltve elviszi a szavak felét.

Zsuzsika kinyitja az ajtót, és legnagyobb bámulatukra belép Galamb János uram, czifra szürrel a nyakában, mely alatt kiemelkedve látszik a tele-rakott átalvető tarisznya.

— Édesapám itt?!... — kiált esodálkozva Zsuzsika.

— Én... itt, hát itt!... Hiszen csak nem hagyhatom, hogy éhezzenek, te, te mókuska, te!... De azért én haragszom!!... Ki sem békülök ebben az esztendőben!!... hát segíts leemelni ezt az átalvetőt a vállamról, te mókuska te!... Ugy, most pakolj ki... Tedd le azt a puskát Dénes! Gyere inkább segítsd behozni a kis hordócskát a saroglyából!... Mert az én házamba be nem teszitek a lábatokat ebben az esztendőben!!! Nem bánom, ha éhen haltok is!

Szavait hol szépen, hol haragosan mondotta el az öreg dörgető, hanem, a mint kipakoltak mindjárt megkérdezte Zsuzsikától, hogy elég lesz-e uj-évig?... Mert hozzám ebben az esztendőben be nem jöhettek!!!

— Édes apámnak is jut belőle, ha itt marad addig!... hát itt is maradhatna! — biztatta az öreget Zsuzsika kedveskedve.

— Csak tudnám, hogy szívesen láttok?...

— Ugyan, ki szeretheti jobban az édes gyermekénél?... Ugy-e Dénes?

Az öreg dörgetőnek megteltek a szemei könnyekkel.

— Hát a boldogult anyád sirjára ki tette a koszorút?...

Galamb János a leányára nézett, a leánya pedig Dénesre tekintett, a ki lesütötte szemeit.

— Látod édes, — kezdte kérő hangján Zsuzsika, — én nem mehettem ki, mert nem volt ruhám itt, hanem Dénes... ő jólelkű, ha szegény is. Ugy-e nem haragszol?

— Te mókuska, te! ki tudna reád haragudni?... hanem ebben az esztendőben be nem jöhettek a portámra! mert esküm tiltja! Fogadásom van rá!... Aztán, egy hét nem a világ, itt maradok addig!

Hogy a vén dörgető milyen szívesen látott vendége volt a kis csőszkunyhónak, — azt mondanom sem kell.

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság” számára írta: Péterfi Tamás.

(Folytatás.)

Egyik őszhaju öreg feláll közülök. Elindul körüljárni az őrhelyet, széttekinteni a vidék, az elzárt kis világ felett, hogy nem támad-e tábortűz valahol. Itt a saját fészkeikben is félnek a rablás és gyilkolások ideje alatt, azért őrizik, hogy háborítatlanul működhessenek a magyar faj kiirtásán.

A fehér haju oláh óvatosan kuszik föfelé a sziklán. A tetőre igyekszik, honnan végig lát a sziklaháton és legmagasabb részéről körül nézhet a kis világban. Mikor a tetőre ér: leteriti fekete lomos ködmönét, s ráhasal, hogy a fejét a két könyökére támasztva, kényelmesen tartson őrszemlét. Hosszasan elnézi egyik-másik havas messziről sötétlő oldalát, hol a fenyvesek fölött pásztortűzek pislognak az éjben, s mint valami szemérmes csillagoeszkák szét-szórva tűnnek elő a havasok oldalairól.

Jól ismeri minden helyét a bojtárok hazájának. Talán azt is megtudná mondani, hogy kinnek hol legelnek a nyájai. Körülnézi minden felé a havasok magaslatait, s utoljára keletre fordul. Figyelmes lesz. Megtörli szürke szempilláit. Oda irányul tekintete egy pontra és nem hiszen a saját szemeinek. Két tenyerét szemöldökei fölé tartja, mintha ezek alól az eleven ernyők alól jobban ki lehetne venni a tárgyakat... Ugy tetszik neki, mintha egy magánosan égő hosszú lángot látna égni messze-távol. Ugy látszik, mintha egy óriás gyertya lobogna. Fölemelkedik fekvéséből és mormog, mert fölállva még ugy sem láthatja, mint lefeküdvé.

— Gyogye! — kiált le a jelző tüzek felé.

— Hallom! — rikkantott vissza a legény.

— Jere fel, valamit látok!

A legény, ki nem volt más, mint a Bardocznénak oláh ruhát hozó Vanesa Gyogye, — elébb egy pillantást vetett magára. Czifra virágokkal diszített tüzőjében két pisztoly fogantyúja látszott. A kését is rendben találta, csupán a lándzsáját kapta kezébe, s elindult macska ügyességgel mászva föl a szikla oldalon.

Az öreg oláh azalatt nem pihen a tetőn. Megpróbálja minden alakban a szemeit, hogy kivegye az égő oszlop helyét. De hiába, megvénült. Volt idő, mikor megnevezte volna az alatta ülő alakokat névszerint, most kételkedik abban, hogy az tűz. Mig az ifju Vanesa fölérkezik: elhítteti magával, hogy lehet az vizesés, hosszan lehulló vizsugár, melyen megtörik a közeli pásztortűz fénye.

Közben eszébe jut még valami az öregnek. Hátha így sikerül jobban megláthatni?... Fejére huzza nagy, fekete ködmönét. Lefekszik a sziklára a tüzoszlop felé fordulva, s csak akkora lyukat hagy a szemei előtt szabadon, melyen át a fényességet megláthatja.

alispán ur útján kell az igazságügyminiszter urhoz folyamodniok. A jegyzőség áthelyezésére nézve pedig a vármegyei közigazgatási bizottsághoz folyamodjanak. Mindenesetre bármit tesznek, előbb beszéljenek a főszolgabíró urral. — **Javorik Kálmán** urnak. Letelepedési illetéket mindenki köteles fizetni és pedig amennyit, a mennyit az illető községre nézve a vármegyei szabályrendelet megenged. — **Török Dániel** urnak. Ne féljenek semmit attól a pertől, a melylyel fenyegeti a biztosító társaság, az csak íjesztésre szolgál. Ha az első évi díjat megfizették, akkor a kereskedelmi törvény 485. §-a értelmében fölmondhatnak. A fölmondást vagy az ügynökknél két tanu jelenlétében teheti meg, vagy ajánlott levélben írja meg és a levelet két tanuval irassa alá. Ha a levelét el nem fogadják, ne törődjenek a dologgal, hiába erőködik a főügynök. — **F. M.** Köszönjük lapunk iránti támogatását és fáradozásait az előfizetők gyűjtése által. A kívánt köszöntőt postán küldjük meg levélben. — **K. J.** Ipaesfán. A század kezdete szüntelen vita tárgyát képezi. Az emberek felerészben ezt, felerészben az ellenkező véleményt erősítik. Mi önnök adunk igazat és azért, mert: 1. a bizonyítása helyes, 2. mert az év napjait filléreknek vesszük és a midőn elértük leolvasásban az 1900. fillért, akkor már 20 koronánk van és a következő fillérek a huszonegyedik koronát fogják képezni.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, január hó 27-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg *úszavideki* 7.60 frttól 8.30 frtig, *pestvidéki* 7.55 frttól 8.25 frtig *fehértmegyei* 7.60 frttól 8.30 frtig, *bácskai* 7.50 frttól 8.25 frtig *bánsági* 7.00 frttól 8.25 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.05 frttól 6.30 frtig.

Árpa: *takarmánynak* 60—62 kg. 5.70 forinttól 5.80 frtig *vetni való* 62—64 kg. 5.40 frttól 5.60 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 6.25 frttól 6.50 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.35 frttól 5.45 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.60 frttól 4.85 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	13.30	12.70	12.10	11.40	11.10	10.80	10.20	8.70	6.00

Buzakorpa, finom 4.30, durva 4.20 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *mák* 25—30 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.00—7.50 frt, *apró* 6—7.00 frt, *tarka* 6—6.40 frt, *lencse* 7—9 frt, *borsó* héjas 4.00—5.00 forint, *köles* 5.30—5.80 frt, *kendermag* 11.50—12.00 frt, *repeze* 11.50—12.85 frt. *lóhere* 42—52 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. *Réti széna* 2.10—3.00 frt, *muhar* 2.00—2.80 forint, *zsupszalma* 1.30—1.70 frt, *alomszalma* 1.10—1.30 frt.

Juhvásár: *hizlalt ürü* páronként 14.00—20.00 frt, *feljavított juh* 00—00 frt, *kiverő juh* 96.00—11.20 frt, *kecske* 13—15 frt.

A

„FÜGGETLEN UJSÁG“

kiadóhivatalában

megrendelhető a

Magyar Földmivelők Naptára.

Ara postai küldéssel együtt

35 krajczár.

K. Nagy Sándor

„Ügyes bajos ember könyve“

ára postai küldéssel együtt **1 korona 10 fillér.**

GAZDASÁGI SZÁMVITELI NAPTÁR.

Ára postal küldéssel **85 kr.**

1898. évi forgalom: 26,239 bál.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség

figyelmét

a budapesti gyapju-aukcziókra

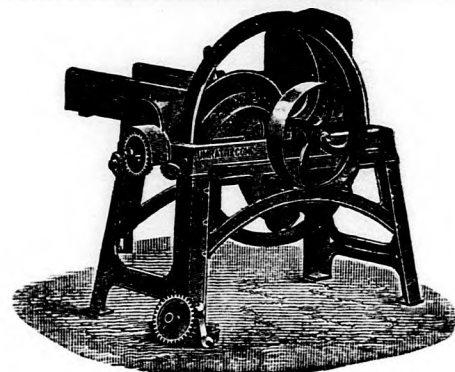
melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Szeceksavágók szabad. önműködő
kiemelőkészülékkel.

Répa vágók, Darálók

!! Gőzfűllesztő készülékek !!

!! legújabb, legkényelmesebb berendezéssel. !!

UMRATH ÉS TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körut 60. sz.

Gőzcséplőkészletek 10 lóerőig.

Ipar-mozgonyok 100 lóerőig.

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet

Budapest, VII., Ferencz-körút 30. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:

LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresetek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszer-vágást kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Báró Sztojanovits György földbirtokos, elnök, báró Ambrózy Gyula földbirtokos, gróf Bethlen Balázs cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Bély László országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf Korniss Károly főrendiházi tag, földbirtokos, báró Nyáry Béla cs. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf Ráday Gedeon földbirtokos, dr. Simay Aladár a „Magyar agrár és járadékbank r.-t.” gazdasági tanácsosa, dr. Tetétleni Ármin ügyvéd, Tahy István cs. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, Zalesky Jenő földbirtokos, dr. Pajor Ignác földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, VI., Váci-körút 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is ajánlott intézetünk tíz évi fennállása óta 50.000.000 frnyit kölcsönt szavatolt meg.

Tessék
árjegyzéket
kérni

a világhírű erfurti mag-
vak budapesti főraktárától.

J. C. SCHMIDT erfurti magtermelő német cs.
udvari szállító képviselője

Radwaner és Rónai

Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.

47. szám.

Faeladási hirdetmény.

A lippai m. kir. főerdőhivatal irodájában

folyó évi február hó 15-én d. e. 10 órakor

a valemarei erdőgondnokság pozsegai és bulzai 1900—1909. évi 1279.556 holdas vágásai-
ban tövön álló mintegy

**2350 m³ tölgyhaszonfa és 209.760 m³ tölgy-, cser-
és bükküzifa eladása iránt**

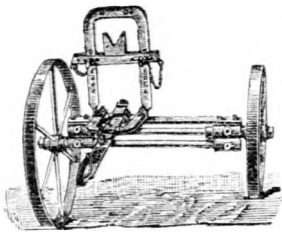
zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános

szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár 246.500 korona, bánatpénz 21.650 korona. Bővebb felvilágo-
sítással a lippai m. kir. főerdőhivatal szolgál.

Lippán, 1900. január hóban.

M. kir. főerdőhivatal.

Az 1899. évi szegedi mezőgazdasági kiállításán „új és figyelemre méltó” jelzővel kitüntetve.

Szab. kétfengelyű „Bóni” eketaliga.

!! Legujabb szerkezet!!

Tartós, szilárd, nem kopik, nem dől, domboldalon nem farol, az ekét egyenletesen vezeti, kenése folytonos és gazdaságos, kevés vonóerőt igényel.

Pillanat alatt állítható!

Megrendelhető:

Nyirbátorban: Mandel Eduárd és társainál.

Budapest: A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
Alkotmány-utca 31. szám.)

Bächer és Melichar czégnél (VI. Nagymező-utca 68.)

➤ Más rendszerű vas-eketaligákat átalakításra elvállalunk. ➤

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
részvénytársaság:

szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kisérő nélkül lehet feladni.
A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
A feladott állatokra a feladási-vevőny ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények czimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.”

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)
ezelőtt **PIANHAUSER & CO.**
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Szuperfoszfát,

chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammon

és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

Ia rézgálicz 98—99%

jegecsekben és örölvé, valamint egyéb permetező anyagokat legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)